

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено
на засіданні кафедри загальної педагогіки та
педагогіки вищої школи факультету
педагогічної освіти Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № ___ від _____ 2022 р.)
Завідувач кафедри _____ Олена КВАС

Силабус

з навчальної дисципліни «Тренінг толерантності та креативності»,

що викладається в межах ОПП

«ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ: УПРАВЛІННЯ ТА ЕКСПЕРТИЗА»

другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів за предметною спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки, кваліфікації: магістр освітніх, педагогічних наук; професіонал з експертизи та організації освітнього простору

2022-2023 н.р.

Назва курсу	<u>Тренінг толерантності та креативності</u>
Адреса викладання курсу	Львів, вул. Туган-Барановського, 7, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	для студентів за галуззю знань <u>спеціальності 011 – освітні, педагогічні науки, кваліфікації: магістр освітніх, педагогічних наук; професіонал з експертизи та організації освітнього простору</u>
Викладачі курсу	П'ятакова Галина Павлівна, д.,пед., наук, професор
Контактна інформація викладачів	pyatakova.halina@gmail.com
Консультації з курсу відбуваються	понеділок, 18:00-19.00 год. (платформа Teams)
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/treninh-tolerantnosti-ta-kreatyvnosti-011-osvitni-pedahohichni-nauky
Інформація про курс	Дисципліна <u>«Тренінг толерантності та креативності»</u> є вибірковою дисципліною зі <u>спеціальності 011 – освітні, педагогічні науки, кваліфікації: магістр освітніх, педагогічних наук; професіонал з експертизи та організації освітнього простору</u> для освітньої програми підготовки <u>другого (магістерського) рівня</u> , яка викладається в <u>I семестрі</u> в обсязі <u>4 кредитів</u> (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати магістрантам необхідні знання, обов'язкові для організування суб'єктно-суб'єктного середовища у подальшій професійній діяльності засобами тренінгових технологій та задля формування професійних компетентностей педагога
Мета та цілі курсу	Мета вивчення нормативної дисципліни <u>«Тренінг толерантності та креативності»</u> : формування у студентів професійних компетентностей з толерантності та креативності й вмінь впроваджувати тренінгові технології у навчальний процес. Основними завданнями вивчення дисципліни <u>“Тренінг толерантності та креативності”</u> є: 1. Засвоєння умов, засобів й принципів виховання толерантності в освітньому середовищі ЗВО. 2. Ознайомлення магістрантів з етапами та особливостями креативного процесу. 3. Навчити магістрантів впроваджувати на заняттях у вищій школі тренінгові вправи з толерантності та креативності задля створення суб'єктно-суб'єктного середовища та формування професійних компетентностей.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1.Грива О. А. Толерантність освіти як передумова толерантного суспільства / О. А. Грива. <i>Мультиверсум. Філософський альманах</i> , 2007. № 66. С. 3–11. 2.Декларація принципів толерантності. <i>Міграція і толерантність в Україні</i> : Зб. ст. / За ред. Я. Пилипинського.Київ: СтилоС, 2007.С. 175 –

182.

3. Дзюба В. І. Соціально-педагогічні основи формування гуманістичних ціннісних орієнтацій студентської молоді: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05 / Дзюба Віталій Іванович. Київ, 1994. – 205 с.

4. Довгополова Я. В. Формування толерантних відносин студентів у полікультурному середовищі вищого навчального закладу: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05 / Довгополова Яна Володимирівна. Харків, 2007. – 209 с.

5. Педагогіка для громадянського суспільства: навчальний посібник для студентів педагогічних спеціальностей / За ред. д-ра пед. наук Т.С. Кошманової. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 382 с.

6. Педагогіка творчості: роб. навч. прогр. для спеціальності 8.18010021 «Педагогіка Вищої школи» (галузь знань: 1801 «Специфічні категорії», освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр», за вимогами кредитно-модульної системи) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка; [розробн. Сисоева С.О.]. Київ: ВП «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2013. – 81 с.

7. П'ятакова Г. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі. Навчально-методичний посібник для студентів, магістрантів, аспірантів: навч.-метод. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 120 с.

8. П'ятакова Г. Рольові імітаційні ігри та їх застосування у навчальному процесі вищої школи. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка: навч.-метод. посібник, 2005. – 71 с.

Додаткова література:

1. Зарівна О. Т. Мова як чинник формування толерантності студентської молоді в глобалізованому суспільстві: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Зарівна Оксана Тимофіївна. Київ, 2008. – 187 с.

2. Литвиненко С. Креативність як загальна здібність до творчості: сучасні підходи. Зб. наук. праць полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. Серія «Педагогічні науки». Вип. 3 (50). Полтава, 2006. – С.215-219.

3. П'ятакова Г. Педагогічна підготовка магістрів-філологів у Львівському університеті в контексті трансгресійних змін. ROCZNIK POLSKO-UKRAINSKI tom XVII pod redakcją Kazimierza Rędzinskiego Dmitra Herciuka PRACE NAUKOWE Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Częstochowa - Iwów, 2014. – S. 133-143.

4. П'ятакова Г. Тренінг як засіб адаптації студентів до педагогічної діяльності. Педагогіка і психологія професійної освіти. Львів, 2002. № 6. – С. 282-285.

5. П'ятакова Г. Тренінг як педагогічна технологія на заняттях з курсу “Педагогіка” Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. Вип.17. Ч.2. Львів, 2003. – С. 99-105.

6. П'ятакова Г. Розвиток креативності у магістрів-філологів засобами дидактичної гри. *Креативність і творчість*. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія “Соціологія. Психологія. Педагогіка”. Тематичний випуск. – № 1. Київ, 2009. – С.

	<p>202-208.</p> <p>7.П'ятакова Г. Розвиток креативних здібностей студентів-філологів у процесі педагогічної підготовки. <i>Szkoła twórcza w odtwórczym świecie</i>. – Т. II / Halyna Pyatakova. [pod redakcją Jana Krukowskiego i Anny Włoch]. Kraków : Wyd-wo Wydziału Pedagogicznego Un-tu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, 2013. – S. 169 – 183. (Seria: Biblioteka Współczesnej Myśli Pedagogicznej).</p> <p>8.П'ятакова Г. Формування громадянської позиції у магістрантів класичного університету на заняттях з педагогіки. <i>Edukacja obywatelska w społeczeństwach wielokulturowych</i>. Oficyna Wydawnicza „Impuls”. Kraków, 2007. – 305-310 с.</p> <p>9.П'ятакова Г. Формування толерантності у магістрів в умовах університетської освіти. “<i>Myśl I praktyka educacyjna w obliczu zmian cywilizacyjnych</i>”.Т.2. <i>Możliwości i zagrożenia dla rozwoju człowieka w perspektywie europejskiej</i>. WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO. 2012. – С.106-113.</p> <p>10.П'ятакова Г. П., Біляковська О. О. Впровадження тренінгових технологій у процес професійної підготовки майбутніх педагогів Нової Української школи. Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»), № 7(12). Київ, 2022. – С. 326–336.</p> <p>11.Туриніна О. Л. Психологія творчості / О. Л. Туриніна. К.: МАУП, 2007. – 160 с.</p> <p>12.Halyna Piatakova, Nadiya Yashyn, The Problem of Educating the Succeeding Generations in the Spirit of Tolerance. <i>Educationalists versus Politicians – Who Should Integrate Europe for Wellbeing of all Inhabitants</i> [editors: Ryszard Kucha, Henryk Cudak]. Spoleczna Akademia Nauk, Łódź. <i>Studia I Monografia №73</i>. Łódź – Warszawa ,2017. – S. 103–120. – 430 s.</p>
Тривалість курсу	<u>120</u> год.
Обсяг курсу	<p><u>Денна форма</u>: <u>32</u> годин аудиторних занять. З них <u>16</u> годин лекцій, <u>16</u> годин практичних занять та <u>88</u> годин самостійної роботи.</p> <p><u>Заочна форма</u>: <u>16</u> годин аудиторних занять. З них <u>6</u> годин лекцій, <u>6</u> годин практичних занять та <u>104</u> годин самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сутність теоретико-методологічних підходів до аналізу проблем виховання толерантності, розвиток креативних здібностей студентів. ПРН 2. – ФК 4. – ЗК 1; – головні категорії, принципи виховання толерантності, етапи креативного процесу, ПРН 2. – ФК 1. – ЗК 3; – особливості формування суб'єктно-суб'єктного освітнього середовища засобами тренінгових технологій. ПРН 7. – ФК 6. – ЗК 12 <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначати мотиви та цілі діяльності, що лежать в основі компонування змісту освіти. ПРН 8. – ФК 7. – ЗК 3; – застосовувати й розвивати загальні уміння організації освітнього процесу з впровадженням тренінгових технологій. ПРН 8. – ФК 7. – ЗК 5;

	<p>– демонструвати проекти, оприлюднювати (у різних формах) індивідуальну роботу та роботу групи. ПРН. 9. – ФК 16. – ЗК 7;</p> <p>– розробляти заняття з впровадженням тренінгових технологій та проводити їх в студентській аудиторії. ПРН. 13. – ФК 6. – ЗК 3.</p> <p>З комунікації:</p> <p>– рекомендувати та пояснювати впровадження нових ідей, напрямів діяльності відповідно до реформування освіти. ПРН 16. – ФК 15. – ЗК 3;</p> <p>– здійснювати аналіз та інтерпретацію цілей, мотивацію діяльності студентів за умови тренінгових вправ з розвитку толерантності та креативності, популяризувати ідеї у соціальному середовищі. ПРН 17. – ФК 17. – ЗК 11;</p> <p>– встановлювати ефективну комунікацію в навчальній групі, поєднувати людей в успішну команду професіоналів, створювати умови для розвитку лідерських якостей, конструктивної взаємодії у професійній сфері та у соціальному середовищі. ПРН 19. – ФК 9. – ЗК 7;</p> <p>– створювати сприятливий психологічний клімат у колективі, формувати готовність до діяльності та взаємодії, розв'язання навчальних та професійно-педагогічних проблем і завдань. ПРН 20. – ФК 16. – ЗК 3.</p> <p>З автономії й відповідальності:</p> <p>– репрезентувати професійну діяльність на основі етичних міркувань, соціальної відповідальності та громадянської свідомості. ПРН 22. – ФК 17. – ЗК 2;</p> <p>– репрезентувати та інтерпретувати професійну відповідальність за організацію й управління навчально-виховним процесом. ПРН 23. – ФК 6. – ЗК 3;</p> <p>– при виконанні проектів дотримуватися академічної доброчесності згідно вимог (демонстрація високого рівня наукової культури, етики тощо). ПРН 22. – ФК 6. – ЗК 12.</p>
Ключові слова	Толерантність, виховання толерантності, креативність, етапи креативного процесу, тренінг, суб'єктно-суб'єктне освітнє середовище, освітні технології
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, семінарських та практичних занять, виконання самостійної роботи (проекти) та консультації для кращого розуміння тем
Теми	ДОДАТОК (схема курсу) http://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/pyatakova-h-p;
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру письмовий/тестовий контроль
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із загальної педагогіки, порівняльної педагогіки, психології, дидактики, методики викладання фахових дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки, які будуть	Презентація, лекції, інтерактивне навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, тренінгові вправи з розвитку толерантності та

використовуватися під час викладання курсу	креативності, дидактичні ігри, техніка акваріума; коопероване навчання), розробка та представлення проєктів, написання есе, дискусія
Необхідне обладнання	Комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми і операційні системи, мультимедійний проєктор, фліпчарт, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховують за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>40</u> • самостійна робота (проєкти): 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>40</u> • залік: підсумковий тест 20% семестрової оцінки, максимальна кількість балів <u>20</u> <p>Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u></p> <p>Письмові роботи (проєкти):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати есе «Я - толерантна особистість». 2. Виконати завдання «Лист далекому собі». 3. Розробити та написати конспект заняття «Тренінг толерантності та креативності» (для проведення у вищому навчальному закладі). <p>Академічна добросовісність: Очікуємо, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікуємо, що всі студенти відвідають лекції й практичні заняття курсу. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання проєктів, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуємо бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуємо присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття.</p> <p>Жодні форми порушення академічної добросовісності не толеруємо.</p> <p>Академічну добросовісність забезпечують:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усна домовленість зі студентами на першому занятті про прийняття умов дотримання добросовісності; - повідомлення викладача про плагіат та його наслідки; - індивідуальний характер кожного з проєктів, які виконують магістри.
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Толерантність як філософська категорія. 2. Становлення педагогіки толерантності – педагогіки співробітництва як науки. 3. Вплив «Декларації принципів толерантності» на розвиток толерантного мислення та поведінки людини. 4. Політичні, соціальні та педагогічні чинники формування

	<p>толерантності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Педагогічна толерантність та її особливості. 6. Рівні розвитку толерантності в освіті (за Т. Дмитрієвим). 7. Формування толерантності у студентської молоді як умова сучасного суспільства. 8. Окресліть фундаментальні підходи вчених щодо формування толерантності у процесі навчання. 9. Охарактеризуйте концепції В. Комарова та О. Ісаєвої, О.Клепцової щодо формування толерантної поведінки студентів у ЗВО. 10. Окресліть завдання, спрямовані на виховання толерантності українського студентства (Л. Мілер, О. Грива, О. Зарівна). 11. Прокоментуйте принципи виховання толерантності за Ю. Яценко. 12. Прокоментуйте принципи виховання толерантності за О.Байбаковим. 13. Формування толерантності у студентської молоді як умова сучасного суспільства. 14. Законодавство України та Міжнародні документи з питань толерантності. 15. Львівський національний університет імені Івана Франка як полікультурне середовище. 16. Форми, методи, прийоми, освітні технології формування толерантної поведінки студентів. 17. Особливості включення вправ з тренінгу формування толерантної поведінки студентів в лекційні/семінарські заняття. 18. Експрес-опитувальник «Індекс толерантності» (Г.У. Солдатова, О.А. Кравцова, О.Е. Хухлаєв, Л.А. Шайгерова). 19. Методика діагностики загальної комунікативної толерантності (В. В. Бойко). 20. Опитувальник для вимірювання толерантності (В.С. Магун, М.С. Жамкочьян, М.М. Магура). 21. Характеристика креативності, як особистісної здатності до творчості. 22. Поняття «креативність» як ключової компетентності у ХХ ст. 23. Основні підходи до визначення понять «креативність» та «творчість» у психолого-педагогічній літературі. 24. Креативність як творча фантазія та її розвиток у студентів. 25. Вивчення креативності (Дж.-П. Гілфорд, Б. Торренс, М. Воллах, К. Коган, Дж. Брунер, Д. Богоявленська, Є.Є. Тунік). 26. Дослідження креативності, як успішності особистості. 27. Характеристика креативності, як особистісної здатності до творчості. 28. Структура креативного процесу, головні елементи. 29. Особливості тренінгу як освітньої технології. 30. Історія розвитку методики тренінгу як технології. 31. Психогімнастика на заняттях з тренінгу. 32. Типи тренінгових вправ для формування професійних компетентностей педагога. 33. Особливості проведення тренінгових вправ на розвиток
--	---

	<p>сенситивності, толерантності, креативності.</p> <p>34. Тренінг партнерського спілкування.</p> <p>35. Підготовка викладача до заняття з включенням тренінгових технологій та її особливості.</p> <p>36. Методики дослідження толерантності (обґрунтування).</p> <p>37. Вимірювання рівня толерантності.</p> <p>38. Методики дослідження креативності (обґрунтування).</p> <p>39. Вимірювання рівня креативності.</p> <p>40. Визначення типів мислення та рівня креативності (за методикою Дж. Брунера).</p> <p>41. Діагностика особистісної креативності (за методикою Є.Є. Туник).</p> <p>42. Дидактична гра та її особливості.</p> <p>43. Особливості підготовки викладача до проведення дидактичної гри.</p> <p>44. Особливості проведення дидактичних ігор на розвиток толерантної компетентності.</p> <p>45. Особливості проведення дидактичних ігор на розвиток креативної компетентності.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу «Тренінг толерантності та креативності»

Тиж./ дата/ год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1. 03.10.	<u>Модуль 1. Теоретичні основи процесів виховання толерантної та креативної поведінки студентської молоді.</u> Тема 1. Засади педагогічної толерантності. Принципи виховання толерантності.	лекція 2 год.	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 4д, 6д., 8д, 9д,12 д.		1 тиж-день
2. 08.10.	Засади педагогічної толерантності. Принципи виховання толерантності.	семінарське 2 год.	1, 2, 3, 4, 5, 7, 6, 8, 9, 4д, 6д., 8д, 9д, 12 д.	Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури до теми. Ознайомитися 3	2 тиж-день

				«Декларацією принципів толерантності».	
3. 10.10.	Тема 2. Педагогічне забезпечення процесу формування толерантності студентів в умовах університетської освіти.	лекція 2 год.	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, , 8д.,10д. 12 д.		3 тиж- день
4. 17.10	Тема 2. Педагогічне забезпечення процесу формування толерантності студентів в умовах університетської освіти	семінарське 2 год.	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, , 8д.,10д., 11д. 12 д.	Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури до теми. Написання есе «Я – толерантна особистість».	4 тиж- день
5. 24.10..	Тема 3. Особливості та головні етапи креативного процесу.	лекція 2 год.	5,6,7, 1д.,2д., 10д., 11 д.		5 тиж- день
6. 31. 10.	Тема 3. Особливості та головні етапи креативного процесу.	семінарське 2 год.	5,6,7, 1д.,2д., 10д., 11 д.	Підготовка до практичного заняття. Опрацювання матеріалу лекції і рекомендованої літератури до теми. Виконання завдання «Лист далекому/далекій собі».	6 тиж- день
7. 07.11.	<u>Модуль 2. Тренінг як технологія формування професійних компетентностей толерантності та креативності у магістрів педагогічних спеціальностей.</u> Тема 4. Тренінг як педагогічна технологія: мета, завдання, структура заняття.	лекція 2 год.	6, 7, 2д, 3д,4д., 5д., 6д.,7д		7 тиж- день
8. 12. 11.	Тема 4. Тренінг як педагогічна технологія: мета, завдання, структура заняття.	практичне- 2 год.		Підготовка до практичного заняття. Опрацювання матеріалу лекції і рекомендованої літератури до теми.	8 тиж- день

9. 14.11.	Тема 5. Особливості підготовки викладача до проведення тренінгових вправ.	лекція 2 год.	1,2,3,4,5, 2д,3д,4д., 5д.,6д.,7д		9тиж- день
10. 21.11.	Тема 5. Особливості підготовки викладача до проведення тренінгових вправ.	практичне- 2 год.		Підготовка до практичного заняття. Опрацювання матеріалу лекції і рекомендованої літератури до теми.	10 тиж- день
11. 28.11	Тема 6. Тренінгові вправи з толерантності та особливості їхнього впровадження на заняттях у вищій школі.	лекція 2 год.	1,2,3,4,5, 2д,3д, 4д.,5д.		11 тиж- день
12. 05.12.	Тема 6. Тренінгові вправи з толерантності та особливості їхнього впровадження на заняттях у вищій школі.	практичне-2 год.		Підготовка до до практичного заняття. Опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури до теми.	12 тиж- день
13. 12.12.	Тема 7. Тренінгові вправи з креативності та особливості їхнього впровадження на заняттях у вищій школі.	лекція 2 год.	1,2,3,4, 5, 2д,3д,4д., 5д., 7д		13 тиж- день
14. 17.12	Тема 7. Тренінгові вправи з креативності та особливості їхнього впровадження на заняттях у вищій школі.	практичне-2 год.		Підготовка до практичного заняття. Опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури до теми. Виконання проекту. Розробити та написати конспект заняття «Тренінг толерантності та креативності» (для проведення у вищому навчальному закладі)	14 тиж- день
15. 19.12.	Тема 8. Дидактичні ігри як засіб формування толерантної та креативної компетентності магістрів у ЗВО.	лекція-2 год.			15 тиж- день

16. 26. 12	Тема 8. Дидактичні ігри як засіб формування толерантної та креативної компетентності магістрів у ЗВО.	практичне -2 год.		Підготовка до практичного заняття. Опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури до теми. Мікровикладання. Підсумковий тест.	16 тиж-день
---------------	---	-------------------	--	--	-------------